

Høringsinstansene

Adm.enhet: Kyst- og havbruksavdelingen

Saksbehandler: Jon Eide Pettersen

Telefon:

Vår referanse: 18/14288

Deres

referanse:

Dato: 16.10.2018

Høring - Forslag til endring av forskrift om krav til teknisk standard for landbaserte akvakulturanlegg for fisk

Bakgrunn for forslaget

Forskrift om krav til teknisk standard for landbaserte akvakulturanlegg for fisk trådte i kraft 01.01.2018. Forskriften innfører nye tekniske krav til nye og eksisterende landbaserte anlegg for å bidra til å hindre rømming. I arbeidet med å operasjonalisere forskriften har vi oppdaget noen uklarheter i forskriftsteksten som vi ser behov for å avklare i en endringsforskrift. Endringene gjelder definisjon av brukstillatelse og kar, skillet mellom nye og eksisterende anlegg, ansvar mellom prosjekterende foretak, krav om produktsertifisering, krav til dokumentasjon for nye anlegg, krav til rømmingsteknisk rapport og krav til uavhengighet for den eller de som utfører rømmingsteknisk rapport.

Hovedinnholdet i forslaget

Fiskeridirektoratet foreslår å endre § 4 bokstav c og legge til en ny bokstav f, § 6 andre ledd, § 7 andre ledd, § 16, § 20 bokstav a, § 21 § 23, § 25 og § 26. Endringene vil føre til at forskriften blir klarere på flere områder, og vil dessuten gjøre det enklere for innehavere av akvakulturtillatelser å få utarbeidet rømmingsteknisk rapport innen fristen 01.01.2021 ved at det åpnes for at flere aktører kan gjøre denne jobben. Ved bygging av nye anlegg innføres det krav om at risikovurdering skal leveres til innehaver av akvakulturtillatelse og Fiskeridirektoratet ved søknad om brukstillatelse, som vil gi innehaver bedre oversikt over risikomomentene som har blitt behandlet i prosjekteringen og føre til mer effektiv saksbehandling.

Endringene som foreslås vil i stor grad være til fordel for akvakulturnæringen, og har kun mindre økonomiske og administrative konsekvenser.

Innholdet i endringsforslaget

§ 4. Definisjoner: pkt. c) Brukstillatelse

Definisjonen av brukstillatelse foreslås endret til:

Brukstillatelse: dokument utstedt av Fiskeridirektoratet som bekrefter at et landbasert akvakulturanlegg for fisk *har dokumentert en forsvarlig teknisk standard til å forebygge rømming av fisk etter denne forskrift.*

I dagens forskrift er ordlyden av definisjonen av *brukstillatelse* i § 4 pkt. c at brukstillatelse er et dokument som bekrefter at et landbasert akvakulturanlegg har en teknisk standard som oppfyller vilkårene i forskrift om krav til teknisk standard for landbaserte akvakulturanlegg for fisk og NS 9416:2013. Denne formuleringen er uheldig, da eksisterende anlegg, som også skal ha brukstillatelse, ikke kan oppfylle vilkårene i NS 9416:2013 med mindre denne ble benyttet under prosjekteringen av anlegget. De fleste eksisterende anlegg i dag ble prosjektert før NS 9416:2013 var tilgjengelig, og kan dermed ikke oppfylle kravene i standarden. Den foreslåtte endringen er bredere og vil favne både nye og eksisterende anlegg.

Fiskeridirektoratet presiserer at brukstillatelsen ikke er en godkjenning av den tekniske standarden til anlegget, men en bekreftelse av at vi har mottatt dokumentasjon som er i samsvar med gjeldende krav.

§ 4 Definisjoner: pkt. f) Kar

Det foreslås at følgende definisjon av kar tas inn i forskriftsteksten:

Kar: Separat beholder med sirkulasjon av vann som benyttes til produksjon av fisk

Gjeldende bestemmelser i bokstav f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r får ny bokstavering g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s.

Definisjonen av kar tas inn for å gjøre det klarere hva som skal regnes som et kar ved tilstandsanalyse og produktsertifisering av komponenter til landbaserte akvakulturanlegg. Definisjonen medfører at gjenstander som kun benyttes ved håndtering av fisk, for eksempel bøtter, ikke blir regnet som kar og dermed ikke skal produktsertifiseres.

§ 6 Krav til prosjektering, utførelse og kontroll

§ 6 andre ledd foreslås endret til:

Prosjekteringen skal inkludere alle deler av anlegget som kan ha relevans for rømming. Det skal tas hensyn til helheten, inkludert påvirkningen komponentene kan ha på hverandre. Det skal påvises at komponentene og anlegget tåler de lastene det utsettes for i den dimensjonerende brukstiden. *Dersom flere prosjekterende foretak utfører prosjektering på samme*

anlegg skal ett foretak stå ansvarlig for at de ulike delene er prosjektert i samsvar med bestemmelsene i denne forskrift.

Ved flere prosjekterende foretak er det ett foretak som skal ha ansvaret for at rømmingssikkerheten er ivaretatt etter gjeldende bestemmelser i forskriften. Dette angjeldende prosjekterende foretaket blir ansvarlig for rømmingssikkerheten, og kontrollerer at også prosjektering og utførelse av andre deler av anlegget er i samsvar med NS 9416:2013. Foretaket som erklærer ansvar for rømmingssikkerheten har kun ansvar for den delen av prosjekteringen og utførelsen som er relevant for rømming av fisk. Dette foretaket blir også representant overfor Fiskeridirektoratet ved søknad om brukstillatelse.

Ansvarsfordelingen er annerledes enn det som ligger til grunn i plan- og bygningsloven ved at prosjekterende foretak står ansvarlig for deler av oppdraget som det ikke selv har utført. Formålet med denne ansvarsfordelingen er at helheten i prosjekteringen bedre blir ivaretatt når ett foretak får ansvaret for helheten. Det er aktørene selv som må bestemme hvem som skal stå ansvarlig for rømmingssikkerheten.

§ 7. Krav til dokumentasjon

§ 7 andre ledd foreslås endret til:

Det prosjekterende og det utførende foretaket skal etter at det landbaserte akvakulturanlegget er ferdig og klar for produksjon av fisk, dokumentere at anlegget er bygget i henhold til NS9416:2013, og tilfredsstillende kravene i kapittel 5 og 6 i denne forskriften, herunder at;

- a) *det er gjennomført risikovurdering i samsvar med standarden,*
  - b) *fundamenteringen er i henhold til standarden,*
  - c) *det foreligger produktsertifikat i medhold av § 16 for kar, rør og slanger,*
  - d) *akvakulturanlegget og dets komponenter er plassert og montert som prosjektert, og i henhold til teknisk spesifisering. Eventuelle avvik i plassering og montering skal beskrives,*
  - e) *alle komponentene er dimensjonert og i henhold til delelistene for anlegget.*
- Komponentene skal være merket og sporbare til produsent,
- f) *komponentene er uskadd etter montering,*
  - g) *brugerhåndbok foreligger og er tilgjengelig for videre daglig drift,*
  - h) *det er fastsatt tilstandsgrad for hele eller deler av anlegget.*

Det foreslås at risikovurdering tas inn som bokstav a for å følge kronologien i NS 9416:2013. Gjeldende bestemmelser i bokstav a, b, c, d, e, f og g får ny bokstavering b, c, d, e, f, g, h.

§ 7 omfatter hvilken dokumentasjon som minimum må gjøres tilgjengelig for å kunne søke om brukstillatelse for et nytt landbasert akvakulturanlegg.

NS 9416:2013 er en helhetlig standard som omfatter hele prosessen fra et anlegg prosjekteres til det er i drift og vedlikehold. Et vesentlig moment er at hele prosessen skal risikovurderes

med tanke på rømming, og hensikten med dette er at prosjekterende foretak tidlig skal kartlegge risikomomenter, og ha et bevisst forhold til risiko, med tanke på rømming i hele prosessen. De tekniske valg som gjøres under prosjekteringen vil introdusere forskjellige risikomomenter avhengig av den tekniske løsningen. Valg av materialer vil som eksempel kunne medføre forskjellige egenskaper som det må tas høyde for under prosjekteringen, og videre i drift og vedlikehold, da disse valgene vil innføre forskjellige risikomomenter. Følgelig kan som eksempel valg av materiale i forskjellige komponenter måtte inngå i risikovurderingen. For eksempel vil bruk av betong eller glassfiber i et kar medføre forskjellige forhold som det må tas hensyn til under prosjektering, og senere i drift og vedlikehold av anlegget. NS 9416:2013 punkt 5.3.1 angir dessuten en rekke dimensjonerende situasjoner som skal vurderes. Det er allerede krav om at prosjekterende foretak skal gjennomføre denne risikovurderingen i § 6, men det er ikke fastsatt at denne skal være en del av dokumentasjonen som skal gjøres tilgjengelig for innehaver av akvakulturtillatelsen og Fiskeridirektoratet i søknad om brukstillatelse.

Risikovurderingen utført av prosjekterende foretak er det viktigste dokumentet for innehaver av akvakulturtillatelse for å vise at risiko for rømming har blitt vurdert og behandlet for hele anlegget gjennomgående. Siden risikovurderingen gir en systematisk oversikt over de risikomomenter som er behandlet under prosjektering av et akvakulturanlegg er dette også nødvendig informasjon for innehaver av akvakulturtillatelsen når innehaver skal utarbeide sin egen risikovurdering i samsvar med akvakulturdriftsforskriftens § 37 og IK-Akva-forskriften. Ved at risikovurdering etter NS 9416:2013 blir en del av søknad om brukstillatelse vil det bli enklere for Fiskeridirektoratet å få oversikt over hvilke risikomomenter som er tatt hensyn til i prosjekteringen av et nytt akvakulturanlegg. Dette vil føre til mer effektiv saksbehandling når det skal vurderes om et nytt anlegg tilfredsstiller kravene fastsatt i forskriften og NS 9416:2013.

§ 16. Krav om produktsertifisering

§ 16 foreslås endret til:

Kar, rør og slanger skal være produktsertifisert av akkreditert sertifiseringsorgan, og i samsvar med krav fastsatt i NS 9416:2013 eller den til enhver tid gjeldende internasjonale standard med samme formål. Produktsertifikatet gjelder for ett bestemt produkt og skal utstedes til produsent, dennes representant eller eventuell leverandør. *For kar med maksimalt volum mindre eller lik 1 m³ gjelder ikke kravet om produktsertifisering.*

Endringen foreslås for å forenkle ordningen med produktsertifisering ved å utelate de minste karene fra krav om produktsertifisering. Med maksimalt volum menes det maksimale volumet et kar kan inneholde før innholdet renner over kanten, ikke medregnet eventuelle overløpsrør. For disse karene gjelder likevel krav om brukerhåndbok og produktdatablad i medhold av §§ 11 og 12.

§ 20. Rømmingsteknisk rapport

§ 20 andre ledd bokstav a foreslås endret til:

Plantegning og *prosessdiagram* over avløpssystem og leveringsystem i anlegget

I § 20 annet ledd bokstav a foreslås det en presisering for at bestemmelsen skal bli klarere. Slik bestemmelsen lyder i dag skal det leveres «...en plantegning over avløpssystem og leveringsystem i anlegget». Formålet med plantegningen i rømmingsteknisk rapport er at det skal gjøres rede for avløpsrør og leveringsrør i anlegget, som er gjengitt i det opprinnelige høringsnotatet til forskriften. For at dette skal være ivaretatt må både plassering av rør/slanger og en skjematisk oversikt over hvor vannet går i anlegget være dokumentert. En naturlig språklig forståelse av «plantegning» inkluderer prosessdiagram, men for at det skal bli enda tydeligere foreslås det at «prosessdiagram» tas med i bestemmelsen. Ved å legge til ordet *prosessdiagram* blir det klarere at det skal leveres både en teknisk tegning som viser anleggets plassering i terrenget med avløps- og leveringsrør og en skjematisk oversikt over rørsystemene for avløp og levering av fisk, for eksempel et «*Piping and Instrumentation Diagram*» (*P&ID*). I så måte er den foreslåtte endringen en presisering av formålet, og ikke en endring av innholdet i bestemmelsen.

§ 21 Tilstandsanalyse

§ 21 andre ledd foreslås endret til:

Tilstandsanalysen skal utføres i samsvar med gjeldende veiledningsmateriell. Fiskeridirektoratet avgjør om tilstandsanalysen tilfredsstiller kravene i første ledd.

For at tilstandsanalysene skal bli gjennomført så enhetlig og konsekvent som mulig på tvers av mange ulike inspeksjonsforetak og akvakulturanlegg er det nødvendig at Fiskeridirektoratet angir krav og veiledning til hvordan analysene skal gjennomføres. Endringen medfører at de som gjennomfører en tilstandsanalyse er pliktig til å følge det til enhver tid gjeldende veiledningsmateriell som Fiskeridirektoratet publiserer om temaet. Veileder for tilstandsfastsetting av landbaserte akvakulturanlegg er under utarbeidelse. Denne veilederen vil stille krav til blant annet referansenivå, analysenivå og kriterier for tilstandsgrad som skal benyttes i tilstandsanalysen.

§ 23 Krav til kompetanse og uavhengighet for utforming av rømmingsteknisk rapport og tilstandsanalyse

§ 23 skal lyde:

Den eller de som utarbeider den rømmingstekniske rapporten og tilstandsanalysen skal tilfredsstille kravene til kompetanse som beskrevet i NS 3424:2012.

Foretaket som utfører tilstandsanalysen skal være en annen juridisk enhet enn det foretaket som er innehaver av akvakulturtillatelsen.

Foretaket som utfører tilstandsanalysen kan ikke kontrollere arbeid som det selv har utført. Det skal i tillegg ikke ha personlig eller økonomisk tilknytning til innehaver av akvakulturtillatelsen som kan påvirke evnen til uavhengige vurderinger. Dette gjelder likevel ikke hvis arbeidsforholdet og eller tilknytningen har vært opphørt i mer enn 10 år.

Foretaket som utfører tilstandsanalysen står ansvarlig for innholdet i den rømmingstekniske rapporten.

I dagens forskrift stilles det krav om at den eller de som utformer rømmingsteknisk rapport og tilstandsanalyse skal tilfredsstillere krav til uavhengighetstype A i NS-EN-ISO-17020 – *Generelle krav til drift av ulike organer som utfører inspeksjoner*. Uavhengighetstype A medfører at foretak som er direkte involvert i utforming, fremstilling, levering, installering, bruk eller vedlikehold av landbaserte akvakulturanlegg ikke på et senere tidspunkt vil kunne utarbeide rømmingsteknisk rapport og tilstandsanalyse. Dette vil utelukke en stor andel foretak som ellers vil kunne tilfredsstillere de omfattende kravene til kompetanse som er fastsatt i forskriften gjennom NS 3424:2012 *Tilstandsanalyse av byggverk*. Det foreslås derfor en lemping av krav til uavhengighet i § 23. Endringen vil føre til at flere aktører kan utforme rømmingsteknisk rapport og tilstandsanalyse enn det som ville vært tillatt med uavhengighetstype A etter NS-EN-ISO 17020.

Den foreslåtte endringen i krav til uavhengighet vil åpne for at foretak som er involvert i prosjektering, utførelse og andre tjenester til landbaserte akvakulturanlegg kan utarbeide rømmingsteknisk rapport og tilstandsanalyse. Det settes likevel en begrensning i at foretaket som gjør denne jobben ikke kan kontrollere arbeid det selv har utført, og heller ikke ha personlig eller økonomisk tilknytning til oppdragsgiver som kan påvirke evnen til uavhengige vurderinger. Det stilles videre krav til at foretaket må være en annet juridisk enhet enn innehaver av akvakulturtillatelse. Dette kravet er tilsvarende krav til uavhengighet for kontrollerende foretak i forskrift om byggesak (SAK-10) § 14-1. Kravet medfører i praksis at prosjekterende eller utførende foretak ikke kan utføre tilstandsanalyse på anlegg eller avdelinger de selv har prosjektert eller bygget. Dersom et foretak har utført arbeid på et landbasert akvakulturanlegg kan det ikke utføre tilstandsanalyse på det arbeidet som foretaket har utført på det aktuelle anlegget. Dette betyr også at foretak som har produsert eller levert komponenter til et anlegg ikke kan stå som ansvarlig for tilstandsanalyse av disse komponentene. De kan likevel levere dokumentasjon på komponenter som kan inngå i en tilstandsanalyse, men det er det uavhengige foretaket som må vurdere dokumentasjonen og fastsette en tilstandsgrad.

Det stilles også krav om at foretaket ikke kan ha personlige eller økonomiske forhold som kan påvirke evnen til uavhengige vurderinger. Personlige forhold som fører til inhabilitet følger av forvaltningslovens § 6, og kan for eksempel være nær slekt og vennskap, at noen er selv part i saken, at de er ansatt eller i styret for selskapet som er oppdragsgiver, eller andre forhold. Personlige forhold gjelder for de personene som er involvert i tilstandsanalysen eller kan påvirke resultatet av den. Økonomiske forhold som kan påvirke evnen til uavhengige

vurderinger kan for eksempel være eierinteresser mellom partene eller lignende. Det vil være en skjønsmessig vurdering som ligger til grunn for å vurdere uavhengighet etter denne bestemmelsen, og vurderingen må gjøres av foretaket som utfører tilstandsanalysen. Bestemmelsen forutsetter stor aktsomhet hos foretak som utfører tilstandsanalyse for å sørge for at analysen blir gjennomført upåvirket av partsinteresser.

Dersom foretaket som utarbeider tilstandsanalysen har økonomiske forhold til oppdragsgiver, for eksempel gjennom oppdrag på andre lokaliteter enn det aktuelle anlegget som skal vurderes, må foretaket som utarbeider tilstandsanalysen sørge for at disse forholdene ikke kommer i veien for evnen til uavhengig vurdering. Dette kan gjøres ved organisatoriske grep som sikrer at de aktuelle i foretaket som utfører tilstandsanalysen ikke blir påvirket av slike forhold. Foretaket kan bli bedt om å dokumentere at slike tiltak er gjennomført. Dersom foretaket tidligere har utarbeidet rømmingsteknisk rapport for et anlegg vil foretaket kunne gjennomføre flere påfølgende rømmingstekniske rapporter og tilstandsanalyser for det samme anlegget, så lenge det ikke ytes ekstratjenester som kan påvirke evnen til uavhengige vurderinger, for eksempel prosjektering eller utførelse av endringer på anlegget.

Til slutt foreslås det en tidsbegrensning i hvor lenge forhold som er i konflikt med krav om uavhengighet må ha vært avsluttet for å kunne neglisjeres. Formålet med å innføre en tidsbegrensning er å forhindre at prosjekterende, utførende eller andre betydelige tjenesteytere til en bestemt lokalitet skal være ekskludert fra å kunne tilby utarbeidelse av rømmingsteknisk rapport og tilstandsanalyse for den aktuelle lokaliteten i all fremtid. Grensen settes ved 10 år for å sikre at den første ordinære rømmingstekniske rapporten for et nytt anlegg (etter maks 8 år) vil bli gjennomført av et annet selskap enn de som prosjekterte, utførte eller var betydelig tjenesteyter i etableringen av anlegget. Det er likevel forskriftsfestet av §§ 20 og 21 at tilstandsanalysen skal utføres i tråd med krav i NS 3424:2012, noe som medfører at punkt 5.3 om etikk fremdeles vil ligge til grunn. Her er det spesifisert at tilstandsanalysen skal utføres etter beste faglige skjønn og upåvirket av partsinteresser av noe slag, og at den som gjennomfører analysen skal opplyse om sitt forhold til alle parter som kan ha interesse av resultatene fra analysen.

Tredje ledd stiller krav om at det er ett foretak som står ansvarlig for tilstandsanalysen og rømmingsteknisk rapport. I den grad tilstandsanalysen gjennomføres med underleverandører står dette foretaket ansvarlig for underleverandørenes uavhengighet og kompetanse for den oppgaven de utfører. For de øvrige delene av rømmingsteknisk rapport angitt i § 20 a, b og c må foretaket kontrollere at dokumentene er fagmessig utført. Foretaket selv må vurdere uavhengigheten, men erklære forhold til alle parter som har interesse i utfallet av analysen.

§ 25. Krav om brukstillatelse

§ 25 tredje ledd foreslås endret til:

Hele eller deler av landbaserte akvakulturanlegg for fisk som prosjekteres etter denne forskrifts ikrafttredelse, skal ha brukstillatelse før anlegget *eller avdelingen* tas i bruk.

Med deler av landbaserte akvakulturanlegg menes avdeling jfr. § 4 bokstav a. Nåværende § 25 tredje ledd spesifiserer at nye landbaserte akvakulturanlegg skal ha brukstillatelse før anlegget tas i bruk. Denne bestemmelsen kan tolkes slik at nye avdelinger på eksisterende anlegg ikke trenger brukstillatelse før de kan tas i bruk. En slik tolkning er uheldig, og vil kunne føre til at avdelinger som har mangelfull rømmingsteknisk standard vil kunne benyttes til oppdrett av fisk. Bestemmelsen foreslås endret for å tydeliggjøre at nye avdelinger på eksisterende anlegg også må ha brukstillatelse før de kan tas i bruk.

Endringen presiserer at nye deler av eksisterende anlegg må ha brukstillatelse før de tas i bruk. § 26 stiller krav om at deler av anlegg skal oppfylle krav til dokumentasjon etter § 7 for å få brukstillatelse. Dette er i tråd med at også nye avdelinger på eksisterende anlegg skal ha brukstillatelse før de kan tas i bruk. Endringen medfører derfor ikke en endring av innholdet i bestemmelsen, men er kun en presisering av eksisterende bestemmelse.

§ 26. Vilkår for å få brukstillatelse

§ 26 første ledd foreslås endret til:

Før brukstillatelse kan utstedes for hele eller deler av et landbasert akvakulturanlegg *som prosjekteres* etter denne forskrifts ikrafttredelse må det foreligge dokumentasjon på at anleggets komponenter som har betydning for rømmingssikkerheten er prosjektert slik at vilkårene i § 6 og § 7 er oppfylt.

§ 26 andre ledd foreslås endret til:

Før brukstillatelse kan utstedes for hele eller deler av et landbasert akvakulturanlegg som *ble prosjektert* før denne forskrifts ikrafttredelse, må det foreligge en rømmingsteknisk rapport i tråd med kravene i kapittel 6.

I forskriftens §§ 25 og 26 er det et skille mellom når og hvordan nye og eksisterende anlegg skal få brukstillatelse. Dette skillet er ikke klart definert, og kan tolkes forskjellig i de to bestemmelsene. § 26 foreslås endret slik at skillet mellom nye og eksisterende anlegg blir klarere. Endringen vil kun påvirke et fåtall anlegg som var under prosjektering ved ikrafttredelsesdato, og vil føre til at disse ikke vil måtte oppfylle krav som ikke hadde trådt i kraft under prosjekteringen av anlegget. Eksempelvis kunne anlegg som var under prosjektering ved ikrafttredelse av forskriften ikke tilfredsstille krav om produktsertifikat fordi disse er avhengig av at akkreditert sertifiseringsorgan utsteder sertifikatet, noe som ikke var mulig før forskriften trådte i kraft.

Endringen av bestemmelsen medfører at definisjonen av et «nytt» anlegg vil gjelde fra anlegget prosjekteres, i stedet for når anlegget er «ferdig prosjektert». Dette innslagspunktet er i samsvar med § 25, hvor det også står «prosjekteres».

Med begrepet «prosjekteres» menes i denne sammenheng den delen av prosjekteringen som er omfattet av NS 9416:2013.

I tilfeller hvor det kan oppstå tvil om når anlegget startet prosjektering som er omfattet av NS 9416:2013 i forhold til ikrafttredelsesdato vil det måtte gjøres en vurdering om det vil være rimelig at prosjektering, utførelse og komponenter skal tilfredsstillende krav til nye anlegg i forskriften. Dette kan for eksempel være at komponenter allerede er kjøpt inn eller at detaljprosjekteringen har kommet til et stadium hvor det vil være u hensiktsmessig dyrt og tidkrevende å gjøre de nødvendige endringene. Om dette ikke er tilfelle vil anlegget som helhet bli regnet som et eksisterende anlegg og må utarbeide rømmingsteknisk rapport for å få brukstillatelse. Det vil være til fordel for prosjekterende foretak å søke om brukstillatelse som et nytt anlegg etter § 26, fordi de da vil slippe kostnaden med å få et uavhengig og kompetent foretak til å utarbeide en rømmingsteknisk rapport for anlegget.

Endringen av andre ledd gjøres for å harmonisere med første ledd. Anlegg som er ferdig prosjektert etter ikrafttredelse vil kunne bli regnet som eksisterende anlegg. Nåværende bestemmelse benytter formuleringen «ferdig prosjektert før ikrafttredelse», noe som ikke åpner for dette.

Økonomiske og administrative konsekvenser

De foreslåtte endringene i forskrift om krav til teknisk standard for landbaserte akvakulturanlegg for fisk som foreslås, vil føre til positive konsekvenser for næringen, blant annet i form av at forskriften blir mer tydelig på flere områder. Noen av endringene er rene presiseringer av gjeldende bestemmelser og vil derfor ikke medføre noen konsekvenser annet enn at forskriften blir mer tydelig og i tråd med formålet.

Konsekvenser for næringen

Konsekvensene av å kreve at risikovurdering utført av prosjekterende foretak skal leveres til innehaver av akvakulturtillatelse og i søknad om brukstillatelse er positive for innehaver av akvakulturtillatelse fordi risikomomentene som er behandlet av prosjekterende foretak blir videreformidlet til den som senere skal drifte anlegget. Denne informasjonen er viktig for at den ordinære driften kan skje uten at fisk rømmer fra anlegget, ved at anlegget både driftes og vedlikeholdes på en måte som er i tråd med det som det prosjekterende foretaket har lagt til grunn. For prosjekterende foretak er konsekvensen av endringen liten, ettersom det allerede er krav om at risikovurderingen skal utføres i medhold av § 6, og endringen kun vil føre til at risikovurderingen skal leveres til innehaver av akvakulturtillatelse og Fiskeridirektoratet. Det kan likevel tenkes at krav om å levere risikovurdering vil kunne stimulere til at risikovurderingen blir vektlagt sterkere av prosjekterende foretak, noe som vil være positivt for å forhindre rømming av fisk.

Endringen av § 6 andre ledd presiserer at ett foretak skal ha ansvaret for rømmingssikkerheten ved prosjektering av et akvakulturanlegg. For innehaver av akvakulturtillatelse vil dette være gunstig fordi det vil føre til at rømmingssikkerheten vil bli ivaretatt mer helhetlig i prosjekteringen. For prosjekterende foretak kan ansvaret for rømmingssikkerheten føre til merarbeid ved at foretaket som står ansvarlig må kontrollere arbeidet til andre foretak der det er relevant for rømming av fisk.

§ 16 endres slik at kar med maksimalt volum mindre eller lik 1 m³ ikke trenger produktsertifikat. Fra Fiskeridirektoratets spørreundersøkelse blant settefiskprodusenter i 2014 utgjør disse karene ca. 15 % av totalt antall kar, og det forventes derfor at endringen vil medføre at omtrent den samme prosentandelen av fremtidige kar ikke trenger å produktsertifiseres.

Presiseringen av § 20 bokstav a vil kunne medføre en mindre ekstrakostnad for de innehavere av landbaserte akvakulturanlegg som ikke har prosessdiagram og må få utarbeidet dette. Anlegg av nyere alder vil stort sett ha prosessdiagram fra anlegget ble prosjektert. Kostnaden blir imidlertid en engangsutgift og vil bidra til enklere gjennomføring av tilstandsanalyse siden funksjonen til avløps- og leveringsrør vil være redegjort for på forhånd. Bedre dokumentasjon av funksjon og plassering til avløps- og leveringsrør på anleggene vil kunne forenkle utarbeidelse av tilstandsanalysen og føre til innsparinger ved at denne gjennomføres mer effektivt.

Krav til uavhengighet for den eller de som utfører tilstandsanalyse foreslås endret. Endringen vil føre til at flere aktører som ellers ville hatt den nødvendige kompetansen kan utføre tilstandsanalyse og stå ansvarlig for rømmingsteknisk rapport. Endringen er positiv for næringen fordi det vil bli flere aktører som kan utføre disse tjenestene. For at alle anlegg skal kunne utarbeide rømmingsteknisk rapport innen 01.01.2021 er det avgjørende at det er stor nok kapasitet i markedet for disse tjenestene. Det er ikke ønskelig å havne i en lignende situasjon som ved innføringen av Nytek-forskriften, hvor utilstrekkelig kapasitet i markedet førte til at et stort antall anlegg måtte innvilges dispensasjon fra kravet om å skaffe seg anleggssertifikat innen den opprinnelige fristen.

Endringen av § 26 fører til at kravene for nye anlegg vil gjelde for anlegg som *prosjekteres* etter forskriftens ikrafttredelsesdato, i stedet for anlegg som er ferdig prosjektert etter ikrafttredelsesdato. For anlegg som er ferdig prosjektert i rimelig tid etter ikrafttredelsesdato vil en vesentlig del av prosjekteringen og byggingen ha foregått før forskriften hadde trådt i kraft. Konsekvensen av å ikke endre bestemmelsen vil være at enkelte anlegg vil måtte bytte ut komponenter som allerede er kjøpt inn og installert eller gjøre andre endringer for å tilfredsstille kravene til nye anlegg. Ved å endre bestemmelsen sikres det at forskriften ikke får tilbakevirkende kraft for disse anleggene, noe som vil kunne spare anlegg som var under prosjektering ved ikrafttredelsesdato fra å gjøre kostbare endringer.

Konsekvenser for forvaltningen

Endringene som foreslås vil ha mindre konsekvenser for forvaltningen. Endringen av § 7 til å omfatte risikovurdering i søknad om brukstillatelse vil føre til en mer effektiv saksbehandling når nye anlegg skal gis brukstillatelse, fordi det gis en systematisk oversikt over hvilke risikomomenter som er behandlet under prosjekteringen. Ved å ikke inkludere prosjekterende foretaks risikovurdering må grunnlagsdokumentasjonen gjennomgås mer nøye for å gi svar på om krav til prosjektering i § 6 er tilfredsstillende, noe som er mer ressurskrevende enn å stadfeste at risikomomentene i en risikovurdering har blitt håndtert tilstrekkelig.

Endringen av § 6 sikrer at ett foretak har det overordnede ansvar for rømmingssikkerheten til et landbasert akvakulturanlegg. Dette er i tråd med forskriftens formålsbestemmelse.

Ved å lempe på kravet til uavhengighet i § 23 åpnes det for flere gråsoner enn det som er tilfellet med uavhengighetstype A etter NS-EN-ISO 17020. Næringsaktørene gis her et ansvar for å sørge for at det ikke er forhold mellom oppdragsgiver og foretaket som utarbeider tilstandsanalyse og rømmingsteknisk rapport som kan påvirke evnen til å gjøre uavhengige vurderinger. Virkningene av bestemmelsen må vurderes.

Frist for høringen

Hørings svar merkes med saksnummer 18/14288 og sendes til Fiskeridirektoratet innen 31.12.2018.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Britt Leikvoll
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Akvaplan Niva AS	Framsenteret Postboks 6606 Langnes	9296	TROMSØ
Akvasafe AS	Postboks 175 Blomsterdalen	5868	BERGEN
Aquastructures AS	Kjøpmannsgata 21	7013	TRONDHEIM
Aust-Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Buskerud fylkeskommune	Postboks 3563	3007	DRAMMEN
Dnv GI Business Assurance Norway AS	Postboks 300	1363	HØVIK
Finans Norge	Postboks 2473	0202	OSLO
Finansdepartementet	Postboks 8008 DEP	0030	OSLO
Finnmark fylkeskommune	Fylkeshuset Postboks 701	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Buskerud	POSTBOKS 1604	3007	DRAMMEN
Fylkesmannen i Finnmark	Statens hus Damsveien 1	9800	VADSØ
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034	2306	HAMAR
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	BERGEN
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep.	0032	OSLO
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59 Sentrum	4001	STAVANGER
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Fylkesmannen i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Fylkesmannen i Østfold	POSTBOKS 325	1502	MOSS
Greenpeace-Norge	Postboks 33 Torshov	0412	OSLO
Havforskningsinstituttet	Postboks 1870 Nordnes	5817	BERGEN
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Hovedorganisasjonen Virke	Postboks 2900 Solli	0230	OSLO
Innovasjon Norge	Postboks 448 Sentrum	0104	OSLO
Justis- og Beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep.	0030	OSLO
Klima- og Miljødepartementet	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
Kommunal- og Moderniserings- Departementet	Postboks 8112 DEP	0032	OSLO
Ks	Postboks 1378 Vika	0114	OSLO
Landsorganisasjonen i Norge	Youngs gate 21	0181	OSLO
Mattilsynet	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Miljøstiftelsen Bellona	Vulkan 11	0178	OSLO
Multiconsult ASA	Postboks 265 Skøyen	0213	OSLO
Møre og Romsdal fylkeskommune	Postboks 2500	6404	MOLDE
Natur og Ungdom	Postboks 4783 Sofienberg	0506	OSLO
Nettverk For Fjord- og Kystkommuner (nfkk)	Postboks 1378 Vika	0114	OSLO
Noomas AS	Repslagergaten 17	5033	BERGEN
Nordland fylkeskommune	.	8048	BODØ
Norges Fiskarlag	Postboks 1233 Torgarden	7462	TRONDHEIM
Norges Jeger og Fiskerforbund	Postboks 94	1378	NESBRU
Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8380	RAMBERG
Norges Miljøvernforbund	Postboks 593	5806	BERGEN
Norges Naturvernforbund	Mariboës gate 8	0183	OSLO
Norsk Akkreditering	Lillestrøm bedriftssenter Postboks 155	2001	LILLESTRØM
Norsk Industri	Postboks 7072 Majorstuen	0306	OSLO
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	Postboks 8719 YOUNGSTORGET	0028	OSLO
Norske Lakseelver	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norske Sjømatbedrifters Landsforening	Postboks 639	7406	TRONDHEIM
Nærings- og Fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
Næringslivets Hovedorganisasjon	Postboks 5250 Majorstuen	0305	OSLO
Regelrådet	Kartverksveien 21	3511	HØNEFOSS
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Samediggi Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Sjømat Norge	Postboks 5471 Majorstua	0305	OSLO
Sjømatbedriftene	Postboks 639	7406	TRONDHEIM
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Standard Norge	Postboks 242	1326	LYSAKER
Stiftelse Wwf Verdens Naturfond	Postboks 6784 St Olavs Plass	0130	OSLO
Stiftelsen Norsk Institutt For Naturforskning Nina	Postboks 5685 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus Postboks 2560	7735	STEINKJER

Vest-Agder fylkeskommune	Postboks 517 Lundsiden	4605	KRISTIANSAND S
Vestfold fylkeskommune	Postboks 2163	3103	TØNSBERG
Veterinærinstituttet	Postboks 750 Sentrum	0106	OSLO
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG
Åkerblå AS	Nordfrøyveien 413	7260	SISTRANDA

Vedlegg

Forslag til endring av forskrift om krav til teknisk standard for landbaserte akvakulturanlegg for fisk